

fins als estrangers caldràn respectar-la i la veurem enlairada en l'avenir (pervindre, pervenir, esdevenir, esdevindre, esdevenidor i avinentesa) amb fermesa seriosa i agradívola, tot d'un cop al bell mig de les més culturals. Jamai deixeu petjar-la per ningú; hom diu i amb raó que qui no enlaira la seva parla, no pot ésser bon ciutadà; ha d'ésser, doncs, aquella, juntament amb la nostra santa senyera de les quatre barres, penyora del nostre amor a tots els indrets de la nostra terra benvolguda; parlem-la, doncs, en avant, en lloança de la patria, aixís com ens l'ha parlat la mare nostra, que es com jo us parlo, i servem aquest preuat llegat dels nostres ancestres, el més profón respecte i veneració.»

Confessem que no es pas aquesta la llengua que *ara's parla*, segons famosa frase de Serafi Pitarra, dels primers temps de la renaixença literaria, i reconeguem que si bé es veritat que, de llavors ensà, ha canviat força el llenguatge català escrit i parlat, certes innovacions massaradicals i sobre tot certs galicismes, arcaïsmes i neologismes que hi ha l'afany d'introduir-hi per determinats escriptors modernistes topen amb el geni propi de la llengua i fan que'l poble miri amb rezel tot intent just de depuració i dignificació lingüística.

EMILI GENÍS I HORTA.

Pineda i juliol 1918.

REFLEXIONS

III (Últim)

No se si tu, qui llegeixes aquest article hauras arribat a cansar-te de éll, pensant que he fugit del tema que'l motiva... Perdona'm, si decàs llegidor amic, i acaba de passar l'esguard per lo poc que't manca.

Veurás com no sense motiu t'he fet aquestes consideracions altament interessadores. Veurás amb

quant de raó, en Joan Dotras se redressa contra'ls qui obren goteres en el temple sacrossant de la llar cristiana, i desvien a la joventut cap al lloc del plaer i de la disbauxa.

Peró... ficsa't tambe't, prego, en la societat actual, estudia la manera de ésser: fins de les famílies cristianes en general; suposa't que, com tu, molts i molts prediquen les excel·lències de la vida de família i la aversió als espectacles dolents, sense contrarrestar-los per altres i ¿Podrás evitar, amb aixó sol que la corrent mal sana arrastri a la joventut i la enfebleixi?..

Ah! jo en llocs on se vigila molt i se treballa molt i se predica de totes maneres però, les famílies catòliques no tenen llocs d'esbarjo per a freqüentar la joventut, hi he sentit a pares ben bons i ben catòlics defensar teories que donen pena. I si a altres els hi he denunciat abusos dels seus fills, m'han hagut de contestar:—«Jo no se pas que dir-hi. Als fills no'ls puc pas privar absolutament de sortir. I si no hi ha res de bo...»

Aquestes consideracions i altres de la mateixa classe que'n podria citar, m'afermen en la convicció de que les societats catòliques deuen organitzar funcions que alhora que moralitzin i eduquin, expansionin i diverteixin, que'ls catòlics poguém dir:«Si aneu a espectacles immorals es perque voleu, no perque us en manquin d'honestos».

I ara permetim el Sr. Dotras que li posi una distinció aclaratòria a aquella seva tessi que diu que «La disbauxa en les diversions per honestes que sien i per barato que's donin, no es compatible amb un bon règim moralitzador».

Puc presentar-li al Sr. Dotras dos casos que jo be viscut, en localitats ben diferents, i qu'han donat excel·lents resultats.

El Sr. Rector de Palafrugell, a qui jo admiro com a veritable heroi de l'acció social, va aixecar un casal, sota quines voltes vaig tenir ocasió de bregar una temporada. Allá vaig dirigir-li una Secció Teatral d'homes sols, que dif sfa en

honor a la veritat, ni jo'ls vaig ajuntar, per que vaig trobar-los acoblats per el meu antecesor Mossen Gelada, ni jo vaig formar-los, perque'ls vaig trobar fets uns artistes. Lo unic que vaig fer va ésser imprimir-los-hi activitat, procurant que les funcions sovintegessin tan com fos possible.

Jo sabia que festes les en que al Casal no hi havia funció molta part del public era al Cine, al ball, o en altres espectacles, de negativa o al menys dubtosa moralitat i que per altra part poques, ben poques eren les famílies que's quedaven, a fer vida casolana:

Aquell sovintejament de funcions no era un gran be social? ¿No seria una obra digna de tota lloa si's pogues realitzar el pensament del Sr. Rector, de que'l public palafrugellenc trobi al Casal diversions honestes i morals sempre que'l mon corrumput n'hi brindi de males?

L'altre cas s'ha donat a Calella. Uns amics lectors de BONA LLEVOR no'm deixarán mentir.

En aquella vila, al any 1912 hi existien alguns centres don s'hi jugava força, algunes sales de ball, teatres on s'hi representava de tot i dos cines gens recomenables.

Amb fruició que l'hora actual converteix en pena, jo recordo com en la meua primera joventut, existia a Calella una gran part de població que tenia veritable escrúpul de posar els peus en sales de ball i locals d'espectacles que no portessin el sagell mes sobressortint de catolicisme integral.—Die integral i no polític per que la divisió política iniciada un dia entre catòlics integristes i carlíns va desaparèixer desseguida, sense que deixes cap rastre.--

Desgraciadament, en l'any 12, aquella repugnancia ja havia desaparegut.—Avui, — pena fa dir-ho pero es aixís—pocs son els joves que per anar a teatre o a cine o a vetllada, més o menys immoral, no hagin estat en locals que'ls seus pares, en son temps si haurien guardat prou de visitar-los....

En aquella mateixa data, l'única